

Akut antikonception

(Gäller från och med 30 november 2016)

Akut antikonception används efter oskyddat samlag eller efter misslyckad preventivmedelsanvändning.

Kopparspiral

Kopparspiral är den effektivaste metoden och bör i första hand uppmuntras att använda. Den blir dessutom ett fortsatt effektivt preventivmedel. En kopparspiral är effektiv upp till 5 dygn efter samlaget och har en effektivitet på 99 %.

Akut p-piller

Akut p-piller verkar genom att skjuta upp ägglossning och effekten är beroende på när i menscykeln det tas. Uliprestalacetat, UPA, är effektivt en längre tid innan ägglossning och har en effektivitet på 85 % om man räknar ihop alla tider i menscykeln. UPA är effektivt upp till 120 timmar (5 dygn) efter samlag. Läkemedel som höjer pH i magsäcken minskar effekten av UPA.

Levonorgestrel, LNG, har en effektivitet på 69 % utslaget på hela menscykeln. Effekten avtar kraftigt efter 72 timmar.

Akut p-piller kan upprepas efter 24 timmar. Man ska använda samma typ av akut p-piller om man upprepar dosen under samma menscykel eftersom preparaten motverkar varandras effekt.

Preventivmedel efter PCA

Alla preventivmetoder kan påbörjas direkt efter intag av LNG. Barriärmetod används tills det är effektivt, 7 dagar. Efter UPA ska man vänta 5 dagar med hormonell metod för att inte minska effekten av UPA. Efter att man börjat ska barriärmetod användas till den påbörjade metoden blir effektiv, 7 dagar.

Vid glömda tabletter/plåster/ring

Eftersom UPA och gestagener motverkar varandra ska LNG användas i första hand.

Vid långcykelanvändning

Efter att ha använt ett kombinerat preventivmedel mer än 21 dagar behöver man inte komplettera med akutprevention eftersom man då har skydd i upp t.o.m. 7 dagar utan hormon. Är det mindre än 3 veckor sedan man hade sitt 4 dagars uppehåll bör man använda akutprevention med LNG.

Sesamenheter i Stockholms Läns Landsting/Karin Willstrand, Böl, gynekolog på Sösam.